

Eesti viipekeel, pulmavaip ja Suur Sõlmija

Ettekanne konverentsil „Suur maalritöö: keelest ja meelest“

Urmas Sutrop 60

Eesti Kirjandusmuuseumis 07.06.2016

Liina Paales

Ettekande pidepunktid:

- Keelelised erivajadused
- *Eesti keele arengukava 2011-2017*
- Eesti viipekeele (EVK) tähtsündmused
- Sarja “Töid antropoloogilise ja etnolingvistika vallast “ EVK seotud väljaanded
- Sõlmimine, pulmavaip?
- Viipenimed / isikumärgi loomine ja panek

Mõned EVK teetähised:

- Väandra kurttummade kooli rajamine **1866** → Porkuni **1924**
- TÜ diplomitöö **1985** *Viipekeel kui suhtlusvahend*, Regina Toom
- EVK teadusliku uurimise algus **1989** (TÜ, Porkuni kurtide kool)
- Õpetamine TÜs **1990. algusaastad**
- EVK televisioonis **1989** “Silmside” → **1998** viipekeeletõlgid → **2009** kurdid
- Esimesed sõnastikud paber kandjal **1989-1990** (Regina Toom, Kai Kivisild)

- Tallinna Heleni Kool **1991**
- Kunstilise kommunikatsiooni uurimine **1999** (kurtide folkloor)
- Registreerimine maailma keelte andmebaasis *Ethnologue* **2000**
- EVK tõlkide koolitamise riikliku õppekava avamine **2006**
- Keeleseaduses tunnustamine **2007** → **2011** kitsendused?
- Esimene üldkeeleteaduslik doktoritöö **2010** – *Põhivärvinimed eesti viipekeeles*, Liivi Hollman
- Veebisõnastik **2014**

Deaf sign language

Collapse All

Expand All

Deaf sign language (138)

- Adamorobe Sign Language [ads] (A language of [Ghana](#))
- Afghan Sign Language [afg] (A language of [Afghanistan](#))
- Al-Sayyid Bedouin Sign Language [syy] (A language of [Israel](#))
- Albanian Sign Language [sqk] (A language of [Albania](#))
- Algerian Sign Language [asp] (A language of [Algeria](#))
- American Sign Language [ase] (A language of [United States](#))
- Argentine Sign Language [aed] (A language of [Argentina](#))
- Armenian Sign Language [aen] (A language of [Armenia](#))
- Australian Aborigines Sign Language [asw] (A language of [Australia](#))
- Australian Sign Language [asf] (A language of [Australia](#))
- Austrian Sign Language [asq] (A language of [Austria](#))
- Bamako Sign Language [bog] (A language of [Mali](#))
- Ban Khor Sign Language [bfk] (A language of [Thailand](#))
- Bengkala Sign Language [bqy] (A language of [Indonesia](#))
- Bolivian Sign Language [bvl] (A language of [Bolivia](#))
- Brazilian Sign Language [bzs] (A language of [Brazil](#))
- British Sign Language [bfi] (A language of [United Kingdom](#))

Esileht

Sõrmendid

Sõnastikust

Vali käekuju

?

Vali moodustus-
koht

?

Vali liigutus

?

Sisesta otsitav sõna

Otsi viibet

Otsi sõna

Tere tulemast Eesti viipekeele – eesti keele sõnastiku kodulehele.

Sõnastik on koostatud "Eesti keele põhisõnavara sõnastiku" (2014) baasil, millele on lisatud eesti viipekeele vasted. Otsingut saab teostada nii eesti keele kui ka eesti viipekeele kaudu. Seega sobib sõnastik kurtidele eesti keele õppimiseks ja võimaldab õppida eesti viipekeelt.

Otsides eesti keele sõnale eesti viipekeelset vastet sisesta sõna väljale otsitav eestikeelne sõna. Eesti viipekeele

Vali mäng siit:

Sõrmentähestik

Sõrmenid ja viiped

Kas tunned viipeid?

Eesti viipekeele õppeprogramm

Mäng 1. "Sõrmentähestik" . Lihtne

Selles mängus saad õppida/harjutada Eesti sõrmentähestiku sõrmendeid ükshaaval.

Mäng on jaotatud neljaks osaks:

1.- Tähed A-H, 2.-Tähed A-P, 3.- Tähed A-U, 4.- Tähed A-Y .

Mäng 2. "Sõrmenid ja viiped" . Keskmine.

Kui oled sõrmentidega juba tuttav, siis see mäng sobib sulle. Vali enda jaoks huvitav teema ning kontrolli oma teadmisi, arvates ära, mis sõna on ekraanil sõrmentide abil näidatud. Peale vastuse esitamist näed ka küsitud sõnale vastavat viibet.

Mäng 3. "Kas tunned viipeid?" . Raskem

Selles mängus saad kontrollida õpitud viibete tundmist, arvates ära sõna, mida on viipevideos esitatud.

NB! Kui mõni video ei hakka mängima, siis värskenda lehekülge (f5).

Eesti Keele Instituut
Tartu Ülikool

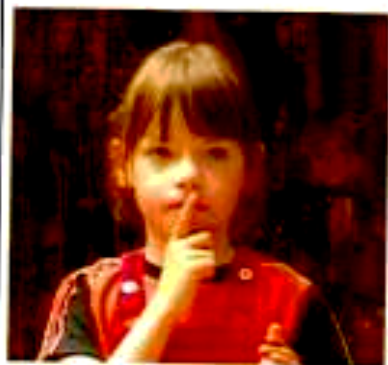
1

Töid antropoloogilise ja etnolingvistika vallast

Keel on lahti

Tähendusi viipekeelest

Vahur Laiapea

Eesti Keele Instituut
Tartu Ülikool

3

Töid antropoloogilise ja etnolingvistika vallast

Viibelda on mõnus

Käsiraamat eesti viipekeeles õppimiseks

Regina Paabo

Eesti EVK eluväljad:

TARTU ÜLIKOOL

- Kurtide või kuuljate laste **emakeel** kurtide vanematega peredes
- Kogukondlik **suhtluskeel** (sh veebis)
- Viipekeeletõlgi vahendusel **suhtluskeel** kuuljatega
- **Õpetuskeel** Tallinna Heleni Koolis
- **Võõrkeel** kuuljate ja muust rahvusest kurtide jaoks
- Eesti viipekeeletõlkide üks **töökeeli** eri tõlkevaldkondades
- **Uurimisobjekt**
- **Kunstiline väljendusvahend** (folkloor, luule, laulmine, filmid, teater)

Velise-Päärdu Soopa talu saunanaise Ann Mõisa kootud vaip

ERMi vastuvõetud 1939.-1940.a

http://vaibad.erm.ee/index.php?option=com_zoo&view=item&item_id=541&Itemid=53

Kontsert-eksperiment “Lingvistiline alternatiiv“ 17.11.2010

näituse *Muuseum näitab keelt* raames Eesti Rahva Muuseumis

Joonis: Allan Lepik

Isikumärgi sisu: Eesti kohamärk, osutus keelele ja sõnavõttudele (Kaido Paaes)

TARTU ÜLIKOOL

Joonis: Ivo Kaunissaar

Joonis: Allan Lepik

.L I'1)2UN

Ühekäe viibe muutumatu moodustuskohta ja käekujuga

- KK – käekuju .L
- PO/SO – peopesa I'1 /sõrmede orientatsioon)2
- K – koht U
- L – liigutus N

(Trükmann, Toom, Hollman 2006)

Kasutatud allikad:

TARTU ÜLIKOOL

Eesti viipekeele – eesti keele sõnastik. 2014. <http://www.eki.ee/dict/viipekeel/>

Eesti keele arengukava 2011-2017. Lk 32-33. http://ekn.hm.ee/system/files/Eesti_keeles_arengukava_2011-2017_0.pdf

Hollman, Liivi 2010. *Basic color terms in Estonian Sign Language*. *Dissertationes linguisticae Universitatis Tartuensis* 14. Tartu: Tartu University Press.

Hollman, Liivi, Urmas Sutrop 2010. Basic color terms in Estonian Sign Language. – *Sign Language Studies*, 11: 2, lk 130-157.

Keeleseadus. – *Riigi Teataja* 2007, 2011.

Laiapea, Vahur 2007. *Keel on lahti. Tähendusi viipekeelest*. Töid antropoloogilise ja etnolingvistika vallast 1. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Lember, Ann 2016. *Eesti viipekeele õpiprogramm*. <http://prog.keeleressursid.ee/viipekeel/>

Paabo, Regina 2010. *Viibelda on mõnus. Käsiraamat eesti viipekeele õppimiseks*. Töid

antropoloogilise ja etnolingvistika vallast 3. Tartu Ülikool. Eesti Keele Instituut. Eesti Keele Sihtasutus.

Sutrop, Urmas 2000. Estonian Sign Language. – Barbara F. Grimes (Ed.). *Ethnologue*. Volume 1. Languages of the World 14th ed. Dallas, Texas: Summer Institute of Linguistics. Inc.

Kallasmaa, Marja, Evar Saar, Peeter Päll et al. *Eesti kohanimeraamat*. 2016 (ilmumas).

Toom, Regina, Monika Trükmann, Liivi Hollman 2006. Eesti viipekeele transkriptsioonist. – *Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat 2*, Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, lk 285–301.